

СВОБОДА

UKRAINIAN NEWSPAPER

SVOBODA

UKRAINIAN DAILY

FOUNDED 1893

Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by the Ukrainian National Association, Inc. at 81-83 Grand Street, Jersey City 3, N. J.

Вступайте в ланку Українського Народного Союзу!

Accepted for mailing at special rate of postage provided for Section 1130 of Act of October 3, 1917 authorized July 31, 1948.

За оголошення редакція не відповідає і не зобов'язується повертати несплатив матеріали.

За кожну зміну адреси платиться 10 центів.

Адреса: "СВОБОДА", P. O. Box 346, JERSEY CITY 3, N. J.

МІЖ КАПІТОЛЕМ І БІЛИМ ДОМОМ... ХОЛОДНА ПЕРЕВІРКА ВЕЛИКИХ НАДІЙ

У перші дні квітня 1949 року, десять років тому, намувало в столиці ЗДА підписання хвилеподібна. Весня була в повітрі і саме йшов фестивалю квітучої вишні, особливо відважно, бо час його добре збігався з пишнотою вибухового квітуча. Але столиця, що з природи речі живе теж атмосферою політичних настроїв, мала й іншу причину хвилюватись. До традиційних надій, принесених весняним сонцем, додалися надії і на політичному небі. Оце з'їхалися у Вашингтон міністри закордонних справ дванадцятих держав, десятих західно-європейських, Канади й ЗДА, щоб своїми підписами зафіксувати союзний договір північно-атлантичних держав, популярно відомий як НАТО. Вей відчували, що момент цей мав бути закінченням денервувального політичного напруження останніх років, яке прийшло як перша реалізація союської безпеки після років війни і ідилії. Цей момент поспериди знаменні події у відносинах Заходу зі Сходом: це свіжа була пам'ять більшовицької блокади Берліну і великого зусилля "поширюючого мосту". У 1948 році: це тільки рік тому відбувся в Чехо-Словаччині комуністичний переворот, як кінцевий союської тактики в сфері її впливу. Свідомість минулих помилок і великої небезпеки, яке присутньої і грядучої, змусила зацікавлені держави західного світу шукати виходу з азовому союзу.

Багато місяців гарячої праці, з'їздів, нарад і дискусій, інтриг, протестів і демонстрацій було на шляху до НАТО. Не диво, що в новім союзі західний світ бачив нову надію. Багато оптимізму було в словах творців НАТО, коли зійшлися вони у великій "Департаментовій Авдотії" для урочистого акту. В залі, знаній з концертів військових оркестрів, ішла тепер історія, і аналізи того часу відзначили факт, що свідомість історичного моменту паувала в залі, на вулицях столиці і в широкому світі.

Містер Труман, того часу президент ЗДА, вітав міністрів і гостей, найдостойніших із достойників, промовляючи з трибуни на тлі райдуку декоративної із прапорів держав учасників. "Яким ми мали такі пакти раніше, — говорив він з вірою, — не було б ні першої, ні другої світової війни..." А Бевін, британський міністер, з таким же переконанням твердив, що цей пакт повинен зберегти світ від війни на цілі століття. Кожен міністер, поки підписав договір, складав подібні оптимістичні заяви. А коли Асіов, того часу американський міністер закордонних справ і співтворець пакту, сів за стіл, щоб поставити і свій підпис, президент Труман і віце-президент Барклі стали за його фотелем, щоб підкреслити поважність акту. Бо справді, для ЗДА пакт НАТО був не тільки актом хвилевої політичної ваги, як для інших. Він значив також, що Америка зірвала з традиційною засадою немішування в справі позаамериканського континенту, як це радило же Вашингтон, а проголосив Монро. Тепер Америка стала невідірвано частиною світової

ЩЕ ПРО СЛОВНИКОВІ МІСТЕРІЇ

Після численних протестів у самій же підсоветській пресі і після висвітлення в українській еміграційній пресі дисермінаційної політики союської уряду в ділянці видавання українських словників, справа з словниками в українській — нібито незалежній і суверенній "союській соціалістичній республіці" трохі зрушила з місця. Через п'ять років, що минули від часу видрукування першого тому, вийшов наприкінці 1958 року другий том "Українсько-російського словника", приготований ще покійним Іллею Кириченком. В цьому часі появився також перший том вже давно заповідного фототипічного перекладу д. н. я. Гринченкова "Словника української мови", і врешті, по довгих мукх, Видавництво Академії Наук УССР видало в Києві перший том "Польсько-українського словника", приготуваного й зредагованого ще в 1953 році Львівським Відділом мовознавства при Інституті суспільних наук Академії Наук УССР.

Про несамолюбну тяганину з виданням цього останнього словника була вже мова в одній із статей на сторінках "Свободи" в минулому році, і сьогодні, маючи в руках перший том словника, можна ствердити, що головною причиною шестирічної тяганини було намагання вичистити з нього все, що справді українське, і зближити якнайбільше до підсоветського офіційного жаргону. Не зважаючи на те, що в редакційній колегії цього словника назвали такі мовознавці й літератори, як А. Генсиорський, Л. Гумецький, І. Керницький, М. Онішків, Н. Рудницький, базовані він тільки на польсько-російських джерелах і, як виходить з передмови його впровадників зовсім не взяли до уваги існуючих уже польсько-українських та українсько-польських словників, таких, як Свєніцького і Гринченка-Кисілевського.

Дуже характеристичною для підсоветських видавничих і редакційних умовів є фатричка з виданням другого і двох перших томів згаданих вище трьох словників. Другий том Кириченкового словника мав вийти ще в першій половині 1957 року, але вийшов на книжковий ринок зойно з початком 1959 року. Перші два томи Гринченкового словника мали вийти з початком 1957 року, але до кінця того року вийшов тільки перший його том, не зважаючи на надрукування преси (в липні м. р.) заяву директора В-ва Академії наук УССР Завилова, що "до кінця цього року заплановано видати всі чотири томи", підкріплену місяць пізніше заявою головного редактора видавництва Академії Наук М. Яценка, що другий том вийде у жовтні 1958 р., третій — у грудні, а четвертий — в січні 1959 р. Досі — до половини квітня 1959 року — не видано навіть другого тому Гринченкового словника. Невідомо також, коли вийде третій і процензуваний уривок польсько-українського словника, "труднощі" в роботі над яким автори передмови до цього словника пояснюють м. ін. "відсутністю" українського тлумачного словника та українських нормативних термінологічних словників з багатьох галузей науки"; тих, до речі, словників, що їх знищили союські органи безпеки у тридцятих роках.

Але найцікавіша містерія із давню вже готує синонімічний словник — української мови. Підготував цей словник ще в тридцятих і сорокових роках кандидат філологічних наук, харківський письменник А. Багмет. Опрацювавши свій словник (на яких 30 аркушів) до друку, автор здав його рукопис в-ву "Радянська школа". Видавництво переслало його на рецензію до Інституту мовознавства Академії наук УССР, де він пролежав шість місяців, а потім був повернений в-ву "Радянська школа" без апробації.

В 1949 році виданням синонімічного словника, як "виключно важливим і смисловим починком", зацікавилось правління Спілки Радянських Письменників України, зокрема Максим Рильський, Микола Бажан, Павло Тичина й ін. Але й з їх заходів нічого не вийшло. І так рукопис синонімічного словника сковано під "зелене сукно".

Воскрес словник Андрія Багмета, чи може лише почав воскресати шойно по десятих роках у... другий книжці (за 1959 р.) літературно-художнього та громадсько-політичного журналу Спілки Письменників України "Вітчизна", яка надрукувала його початок на восьми сторінках під назвою "Матеріал до синонімічного словника української мови". Друкування його попередила редакція української мови". Друкування його попередила редакція української мови".

Ніби відірвавшись Америку, ніби не знаючи нічого про передісторію і містерії з виданням Багметового словника, Рильський закінчує свою передмову такими словами: "Ми такого словника ще не маємо. Андрій Багмет, ентузіаст цієї справи, багато вже років згідно задрочився до пошадливості збирає, вивчає, систематизує, коментує синоніми української мови. Переглядаючи сторінки укладеного синонімічного словника, можна сперечатися щодо вищезначеного в тому чи іншому "гнізді" того чи іншого слова, можна в окремих випадках не погоджуватися із тлумаченням тов. Багмета, можна навіть поставити на обговорення самий принцип, покладаючи в основу його роботи. Але робота — велика і гідна уваги. Хай це буде не "справжній", зроблений із всіма вимогами сучасної лексикології та лексикографії словник, хай це будуть тільки матеріали до словника. Проте користь і цікавість цих матеріалів і для письменників і для читачів не підлягає ніякому сумніву, а багаторічна праця Андрія Багмета заслуговує нашої подяки".

Недавати щонебудь до цього мав певний мету. Але радіючи з можливості надрукування цього словника на сторінках місячного літературного журналу, де він має друкуватися в найкращому випадку п'ять років (по 8 сторінок у числі, шість аркушів на рік і 30 аркушів за 5 років), Рильський, член Академії наук УССР і СССР, депутат Верховного Совету, повинен палити з сорому за те, що в нього та українських нормативних термінологічних словників з багатьох галузей науки"; тих, до речі, словників, що їх знищили союські органи безпеки у тридцятих роках.

Але найцікавіша містерія із давню вже готує синонімічний словник — української мови. Підготував цей словник ще в тридцятих і сорокових роках кандидат філологічних наук, харківський письменник А. Багмет. Опрацювавши свій словник (на яких 30 аркушів) до друку, автор здав його рукопис в-ву "Радянська школа". Видавництво переслало його на рецензію до Інституту мовознавства Академії наук УССР, де він пролежав шість місяців, а потім був повернений в-ву "Радянська школа" без апробації.

В 1949 році виданням синонімічного словника, як "виключно важливим і смисловим починком", зацікавилось правління Спілки Радянських Письменників України, зокрема Максим Рильський, Микола Бажан, Павло Тичина й ін. Але й з їх заходів нічого не вийшло. І так рукопис синонімічного словника сковано під "зелене сукно".

Воскрес словник Андрія Багмета, чи може лише почав воскресати шойно по десятих роках у... другий книжці (за 1959 р.) літературно-художнього та громадсько-політичного журналу Спілки Письменників України "Вітчизна", яка надрукувала його початок на восьми сторінках під назвою "Матеріал до синонімічного словника української мови". Друкування його попередила редакція української мови". Друкування його попередила редакція української мови".

Теодор Терен-Юєвскі І СПІВ НАШ ПОНЕВОЛЕНИЙ...

Міліно — столиця італійських банків, театру драми, а передусім опери. Тут збігаються нерви всього світового життя не тільки цієї країни, але й — в багатьох випадках — всього світу. Звідтіля ж, у більшості, йдуть епікари і оперові трупи в турне по всіх ближніх і дальніх краях. Тут існує найславіший у світі оперовий театр "Скала". І саме це є однією з найважливіших причин сконцентрування в цьому місті співаків найрізноманітніших мистецьких вартостей і національностей. В Міліно мали б бути найкращі вчителі співу. Тільки тут друкуються журналісти з музично-співачого життя Італії.

Від деякого часу починають появлятися в Італії, а головне в Міліно, і співаки та адепти співачого знання з-поза "залізної греблі". Було дуже приємно зустрінути деякого з моїх давніх знайомих і пізнати нових; а ще цікавіше було погортити з ними. Не на політичні теми, ні — на мистецькі. Та нема чого дивуватися, коли вони, умовична мова наших піаністів, найрадіше вибирають парі. Це наука і досвід довгих, незавидних років пробування в іншому світі. І дивно воно, що вісті й оповідання цих не політичних людей так різко відрізняються від коронованих найвиступів "об'єктивних" західних туристів.

Однак, зустріти тих, кого ви найгостріше бажали б, а за жаль, не доводиться. Між співачими представниками рішучих країн не зустрінути синів України. Не подають з України вістей її власні діти. Приїждять сюди співаки з Польщі, Румунії, Чехії, Болгарії і інших країн, навіть з Мадридри, тільки не з України. Немов би та наша Україна зовсім неможлива і безголоса! Немов би одна з найбільш співочих націй світу не мала з чим показатися перед Заходом! А проте нещодавно одна співачка-сопраністка з Ленінграду із задрібною усмішкою казала мені: "Та ж ваші українці займають у всіх найбільших союських театрах перші місця!" І почала вичислювати від давню вже померлої Нежданової починаючи, а на Батурині, Козловському і інших кінчаючи. Дехто з співаків із подивом висловлювався про Гімрю. Ті наші співаки кружляють всюди там, поза червоною гаттю, але нікого з них не допускають на Захід.

Вони не тільки не випускають на Захід співаків, які вже роками виступають на сцені, але й не дозволяють виїздити їм молодим співакам, яким хочеться потрапити на західну школу і європейську культуру в безпосередній зустрічі.

Рік-річно відбуваються недалеко Міліно, в місті Верчеллі, конкурси для молодих і початкуючих співаків, пів-сті Академії Наук, університетів і інших наукових установ, не було змоги видати окремою книгою таку важливу і потрібну, за його ж словами, працю, як синонімічний словник, один з найновітніших словників у кожній культурній країні.

Б. Кравців

Одиний локсус, що його можуть мати співаки за залізною заслоною, це мешкати в вилах і — есентуально — з дуже важкою бідою набуті мистецькі авто. Заробляють добрі суми тільки співаки московські; говорять мистців інших націй — мізерні. Важко повірити, але факт, що одна з перших співачок варшавської опери, яку мені представлено в "Скалі", була відзначена як найкраща. А не забуваймо, що це поляки створили приказку: "Застафсе, а постафсе". Подібне було з іншою співачкою (до речі: уродженцею Станіславовою), яка на питання, чому не пофарбус собі волосся, відповіла, що це в Польщі неможливо. І хоч у Чехії це найкраще живуть, чеські мистці, яких мені довелося бачити, одягнені були так дешево, що Цитрини в Празі — казали вони — важко купити, а про банани можна хіба мріяти. Той самий маестро, що поїхав підчунти чеських співаків, як тільки опинився в Празі, заховів на шлунок, бо яриши взим'ї не можна було там дістати. Треба було посылати пацьки, харчі з Італії. Співак варшавської опери поїхав собі з дружиною на прогулянку по всій Італії. Я хотів би бачити українців, співаків-каторжесів із наших оперових театрів, щоб він так поїхав собі — прогулявся по одній із західних країн! Кажу українці, бо коли одного разу виїхала була делегація м. у з н. ч. о. м. ітестського Львова, щоб привітати чужих мистців, що проїздили тудию, то крім М. Колесни не було там ні одного українця. У всіх містах України можна виступати чужим мистцям, у Львові дуже важко. Не пускають. Наш народ вітає чужих співаків майже ентузіастично. Цей, хоч і такий обмежений, зв'язок із західними країнами додає їм дещо розради, і с променем у задушливому морозі червоного гніту. Тема ця така широка, як бажання наших мистців вирватися на Захід і дихнути свіжим повітрям свободи.

Софія Парфанович

ЦЕ — ТВОЯ КРАЇНА

(9)

Уже в дорозі вгору час від золотий і пречистий. На його часу дув сильний, холодний тіл різалися гострими рельєвітер і десь із-за гір виривалися кам'яні твердині, викрились клуби мху. Вітер зм'яв і сивим снігом. Наморозилася шодалі, і коли моторів лежала на траві біля кабіни ка перевозила нас через сибирієвля в золоті сонця. Дженні озеро на другий бік. Осень прийшла нагло в краї до дороги, він каламутний озеру гір. Вона це деякий час ро і кидав хвилі на моторів паунаватиме в улоговині, маку й нас. Уже вдома я побачивши її осипи незрівнянчела, що зробив цей вихор: ним золотом. Аж докіль не велику, тяжку чорну завівується на зимовий сон в розвізання понад Тітанамі. По-живе в Тітаніях, і той час там за нею мідно й страшно за-жале. Грізно іжилієскелі й з каміною погрозозою. Тоді буде зима, ляжуть кабіли виклик бурі. Вже з сніга і почнеється лещетарпівничого рубця завів на-ськинь-чези. Та він тут, ма-дава густий морок, і дош чіт, не не дуже розвинений, світовія реви в яругах. Я Більше, гостен відділать. Облобо не в я, бо мій час скінчився, мій відпустка мис-нає. Жаль, поїздити гори.

Так хотілося б залишитися в цій тиші, ізидити на конюку по луках і дивитися, як осінє іде назустріч зимі й писати. Але це тільки мрії.

У поворотній дорозі

Прощання з милими господами і заперення, що вернуся й прийшло приятеля. Прощання з милими дівчатами-студентками, що послугували (заробіток: 80 доларів місячно, тіпси й удержання, праця три місяці). І знову дорога до Джексонлейк-кладж. Тепер уже не поспішаю, бо мій автобус до Словостому відходить за чотири години і я можу ще насититися прегарним видом гір на тлі досконалого кольориту вчасної осені.

Положення готелю таке прегарне, що рішуче не можна на увинти собі кращого. Вийдіть гладкою й, вигідною сте-жечкою на вершок горбика, що на його узбіччі будова, сидьте на лавочку й дивіться на дорогу, що нею біжать ав-тарічка, що нею можна пла-вати човнами чи сумовим по-ромом. Озеро в дзеркальній глалі купає горі, луки й м-кривани, де починають золо-тіти трави і час від часу мо-же по'явиться олень чи буй-вол. З цього місця ви може-те бачити все і можете вигід-но вживати всіх примхностей, що їх дає ця благословенна

околиця. Тільки... треба ма-ти трохи більше грошей. Але коли ви скомбінуйте жити в кабіні чи мотелю, що є дещо дешевше як в головному бу-динку, і харчі в одій переку-рковій, то справді варто за-лишитися тут. Відісла бо ви-ходять тури й поїздки, тут від-буваються й всілякі лекції включно з лекціями іди вер-хової (але за коня вже пла-тити) і тут зустрінете добріє товариство. Проте, панус тут трохи в'язаний, притишений стіль, і коли вам хочеться більше свободи, гамору й життя, ви досконало почуватимете себе на одній з ренч, це було з мною.

Вже автобус котиється че-рез пасмо, і вже западається в долину чарівний красид, але я все ще оглядаюся й "фотографую" в мозку чарів-ний світ гір. І це не раз з-далі, з Словостому і навіть з Беертутрендж пасма, що ним веде описана мною серпенти-на, яка веде вас з парку на і-лінійний схід, це не раз за-

майоріють снігом позначені вершки Великих Тітан. Дороговказ вздовж озера Словостому, знову декілька гарячих джерел, декілька вед-медів, вид понад озеро на го-ри і знайома мила околиця Великого Кеньюноу Елло-встон з готелем на горі. Верта-ється наче додому, кожен зу-стрічає мене мило словами "вел! вел!", віднаходжу на-віть той ціпок з кулькою із цільофану, і ввечері в при-ятельській, притишений стіль, і коли вам хочеться більше свободи, гамору й життя, ви досконало почуватимете себе на одній з ренч, це було з мною.

Поворот через пасмо Бер-кут з мальовничою серпенти-ною; верховиною пусткою й льодовиками. Його описувати не буду.

Закінчення

Декілька практичних за-ваг чий відповідей на питання, що їх поставили мені знайо-мі вже в Дітройті:

Ціла прогулянка тривала десять днів. За цей час і відпочила й побачила так ба-гато, що ніяка подорож не змогла мені дати стільки вра-жень за такий короткий час. Час цей вдалось використати так тільки дякуючи пере-дотві з Дітройту до Біллінге (Монтана).

Кошт подорожі? Не вчис-ляючи літаків: 150 доларів.

Який одяг брати? На доро-жжю можна жінкам і в штанах, навіть в отих сніж. Але одна суконка може пригодиться, го-ловно в гарних готелях на-вечір, до ресторану. Якщо ви молоді й стрункі, можете не-змірно ходити в штанах і се-терку чи блузці, і буде теж добре. Запакуйте теж шорти, головню, коли їдете серед лі-та, і чоботи до кінної їзди, як-що їдете до Тітанс.

Так, отже, ідемо!

Кінець

Український Народний Союз і "Свобода" не твердять укра-їнців у візьому світі, які ма-ють за собою 65-літню історію промислових і політичних, со-ціальних та культурних зна-ганнях нашої імїрації в Америці.

ЗАМІСТЬ ЛІСТА

О, знаю! Поруч нас було б гарнішим відвічі Вечірнє море... І раділі б небеса... І може б це раз з моїм обличчя Розквітла... радості краса...

ДІМА

3 ХРОНІКИ ДІТРОЙТУ

В Українському Літературно-Мистецькому Клубі — відомі після довгої перерви товариські сходили 14-го березня ц.р. в одній з залів Інтернаціонального Інституту мали характер "живого журналу". Поет О. Веретенченко познайомив аудиторію з уривком саме закінченого ним перекладу "Мазепи" Байрона; д-р В. Виталицький задекларував з платівки частину великої, досі невідомої, "Української симфонії" Михайла Колячевського, сучасника Лисенки, і дав до неї дуже цікаві музикологічні коментарі; Я. Зубаль прочитав 2 мисливські нариси (власний і Арсенієва); В. Несторич говорив про лавинську письменницю Ірину Вільде і її грудничий переклад з еміграції; хвору письменницю С. Парфонович виручила артистка Бразка Криуцька, прочитавши її оповідання "Сестри рожевого лотосу"; Е. Перейма представив новелли і статі перекладів до того ж часто поєднуючи мову в підсвідомості України цінніших чужомовних творів. Вечір закінчив О. Зозуля адаптованою сатирою, опертій на книжці мін. хлібор. Маїкевича, де звітана поїздка по Америці й Канаді. Репліки українських колхозників при читанні деяких уступів (що в "домі культури" не стало місця для очок почуту про долю фермера у Північній Америці) внесли в аудиторію багато веселощів.

УЛМКЛЮБ готується до річних загальних зборів. Вирішувалося нові заходи по відновленню членства. 12-го квітня відбувся концерт Скали - Старицького в залі Арт Інституту під протекторатом Українського Літ.-Мист. Клубу.

Найближчим в Дітроїтській жінки не відзначали дня народження. — Про цей факт писала місцева американська преса. Популяризм і доблесть в нашому місті голова міської ради і 1-ша заступниця посади Дітроїтської панни Маруся Бек, народилася 29-го лютого. Проте її народження було так само відзначено. Внаслідок неіснуючого 29-го лютого запрошено декілька з наших громадян до великої залі нової придбаної для катол. школи будівлі при вул. Генлей. Під час вечірнього виступу чимало промов і привітів Солениці. Багато місту нашіли ми в промові п. Івана Бека про життєвий шлях його сестри, п. Маруся, і доповненнями о. д-ра Княппа, який знав особисто покійних батьків Бека. Але найбільшою revealing

кої України, врешті теж чергова неділя — дозволяють на схвальному оцінку передачі, так і в добір його програм. Тепер в а ж л и в е, щоб матеріальні труднощі перебороти. В Дітроїтській станції ВПОН на хвилі 1460 радіоприймачі спохопили зовсім чітко. Година між 7.30 і 8.30 ранку не є надто часна в неділю і кожному присвято починає день серед звуків немірущої української пісні й музики. Щастя, Боже, новому директору.

Шевченківське Св'ято. — Неділя 8 березня ц.р. пройшла в Дітроїті в атмосфері пієтизму до пам'яті Т. Шевченка. Громадянство заповнило три зали, де відбувалися академії. Дітвора катол. школи на сході міста і батьки віддали поклін Великому Кобзареві в шкільній аудиторії. Організація г. зв. Визвольного Фронту святкували окремо від Метроп. Конгресового Комітету в залі Нар. Дому. А в великій залі Чедді — гайскул, близько 800 осіб вислухало програми св'ята, влаштованого Метроп. Конгр. Комітетом спільно з Федерацією Американських Українців Минігену. Тому, що підписаний був привітний власне на цьому святі, згадав тут кількома словами про його хід. — "Заповіт" на початку, як теж низку інших пісень в далішній частині програми, виконала наша Капела Бандуристів. Запрошений з Нью Йорку гість проф. В. Місяковський виступив доповідь про 3 джерела образів у Ш. і треба жаліти, що не доніс її до всіх привітних, бо (як це часто) частіше в нас трапляється мікрофон не діяв так, як треба. Далішні виступи: п-ні Бранки - Криуцької (декламация) п-ні В. Ковальської (сoprano-солістка), п. П. Садового (баритон-соліст), п. Т. Губинського (віртуоз-скрипка) були далішніми окрасами цього адатного концерту, який закінчив сценічний монтаж п-ні К. Бранки - Криуцької за поемою "Гайдамаки". В монтаж виступили п-ні О. Ковальської, В. Биковець і К. Криуцька та панове В. Колосюк, М. Григорчук і А. Марчинюк. Музичне оформлення дав о. прот. О. Биковець, а декорації п. І. Луканчук. Постановка п. Криуцької. Варто зазначити, що відомий в нашому місті ентузіаст і пропагатор книжки д-р Е. Перейма влаштував біля входу до залу, в якій відбувався концерт, виставку різних видань "Кобзаря" і його перекладів. Привітні з цікавістю розглядали ці книжки, зокрема рідкісні до мініатюрного видання включено.

Доводилося д-ра М. Прокопа про сучасне становище в Україні й еміграції. — В останні місяці перейшов через наше місто цілий ряд передових діячів різних політичних угруповань. На жаль тільки на деяких з них довелося бути підписаному. — Д-р Мирослав Прокоп, передовий діяч з П-УГВР-и. Його тема було прибілизно та сама, що в голові Нац. Ради Багряного, який на 2 тижні раніше говорив при бітком заповнений залі У.Ам. Осередку. Д-р Прокоп мав менше численну аудиторію, але й його слухачами були люди всіх партійних середовищ, як теж неспартійні. Тон його виступу був безпристрасний. Бесідник робив враження радше кабінетного вченого ніж політичного трибуна. Варто теж зазначити, що й публіка не гарячилась. Добра орієнтація д-ра Прокопа в підсвідомості умовних життя виявляла не поверховну нахальність, а студійне перетравлення матеріалу. (Він же редактор Совст.-Юкр. Прес-

ХОЛОДНА ПЕРЕВІРКА ВЕЛИКИХ НАДІЙ

(Закінчення зі стор. 2)

гроза збройного конфлікту. А як у Вашингтоні відкрито розвідали вишні, державні НАТО святкували перше десятиріччя свого існування. Департамент о в а Аудиторія знову замалася прапорами — тепер уже п'ятнадцятих держав, знову чолові стіну прикриває л а чотириріччя збірка, відзнаки НАТО, замішувалися репортери, фотографі, секретарі, переключачі й інші урядовці.

О годині 10.30 перед полуднем 4-го квітня до брами аудиторії почали підійждати чорні лімузини. У відступі часу однієї хвилини виступали з авт один по одному міністри в товаристві американських амбасадорів та амбасадорів до НАТО. Кожного вітали музика і утиск руки американського шефа протоколу Білла Б'юкенена при вході і американського урядового міністра закордонних справ Гертера в середині. Голландський міністр Йосип Луис, президент НАТО, мав перше місце в дипломатичному порядку, за ним Поль Анрі Спаак, генеральний секретар

Дайджест-у!). В його підкресленні важливості ролі нашої еміграції бреліла нотка песимізму. Еміграція ж бо розсела. Проте, на його гадку, — при невдачі об'єднання — треба довершитися до спільних дій бодей у деяких справах. Це був пункт, який атакували дискусії безпосередньо після доповіді і пізніше після вечірньої. Кордінатія дій, говорили, потрібна в усьому, а не тільки на деяких відтинках. "Консолідація" — це чарівне слово було на устах багатьох, а разом з тим стрибали каміньки взаємно в горло різних політ. угруповань. Порухено багато (я б сказав — забагато) і то периферійних питань й справ. У центрі їх найближчі такі, як відношення до УНА-Раді, "непередприштенство" (козир тепер усіх націоналістичних груп) і американці, ролі УГВР-и (доповідь заперечив її абиції бої колінебуду у минулому чи тепер урядом в екслю), духовний зв'язок з громадянством у підсві. Українці й ще інші. — Господар вечора був міс. Відділ Об'єднання Прих. Визвольної Бороти України. Під час і після доповіді проводив голова Відділу п. Л. Татух, а під час вечір — д-р Яничини.

Два вечори Об'єднання б. Воляків Українців. — Наш Відділ Об'єднання виявив за останній час наявну активність. Після комбатантського прощання ген. М. Садовського, черговими вечорами був "Базар" 27 лютого з цікавою доповіддю ген. М. Крата і вдатне започаткування Мазепинського Року в воляцькому середовищі 21 березня ц.р. з джерельною доповіддю проф. М. Бжеського. Оба вечори, що закінчилися вгосщенням, товариською гутіркою і співами, відчинив голова Відділу Об'єднання мец. Ф. Липецький. Він же на останньому вечорі виступив теж доповідь, в якій подав життєпис Гетьмана Мазепи. Як позитивне явище слід занотувати участь у тих комбатантських сходах членів інших воляцьких організацій, яких на тушньому терені є всіх 4 (УСС, УПА і Дивізія).

В. Несторич.

Свято Героїнь

у Перт Амбою, Н. Дж.

1-го березня в УНДомі відбулося свято Героїнь у 35-ти роковини смерті Ольги Басараб. Свято підготували Відділ СУА і ООЧСУ.

Свято пройшло з успіхом. Започаткована його відправою Панахиди, яку відправив вч. о. Дм. Федасюк по Бого-службі. В залі сцена була удекорована портретом жінки закутої в кайдани, у стіп якої горів вогонь. Його відкриває Ковалюк, яка попросила присутніх вшанувати пам'ять поляглих Героїнь однохвилинно мовчанкою. Програму почав хор ООЧСУ під дир. п. Кормелюка, який відспівав американський і український гімни. На вічну пам'ять та гімн СУА відспівали членкині під дир. п. Грабаря.

В боротьбі за державність — реферат виступила пані Гузар. Декламация виступили членкині: п. Карач — "Молитва в келії"; п. Орел — "Сестрам"; п. Барлєська — "Порвалася нескінченна розмова"; п. Харченко — "В мене був свій рідний край". Співали "Моя зустріч з Ольгою Басараб, дала п. Ганні Ратич. Хор ООЧСУ відспівав ще такі пісні: "Слава героїням", "Ві жертвою впали", "Україно, мати", "Засяло сонце золоте". На закінчення відспівали "Не пора".

Заклик СФУЖО

З нагоди Світового Конгресу Українського Жіноцтва плануємо перевести у Нью Йорку у дні 24 - 27 червня Виставку Жіночої Творчості. Хочемо виявити працю й осягати всіх жіночих талантів, що діють тепер у світовому світі.

Виставка Жіночої Творчості обіймає показ літературних творів жінок письменниць, картини образотворчих мистецтв та виробів прикладного мистецтва. Отже не тільки письменниці й образотворчі мистці, але й вишивальниці, керамікарки і писанкарки зможуть взяти у ній участь. Виставка повинна показати, що в кожній галузі мистецтва діє українська жінка.

Оцім закликаємо всіх жінок, що пробують своїх сил в одній із вище згаданих діянок, зголосити свою участь. Зголосення надсилати на руки голови Комісії Виставки пані Марії Головей у Нью Йорку — 64 Е 3-та Стр. Нью Йорк 3, Н. Й.

Д-р Софія Карпінська — культ.-освіт. референтка СФУЖО; Марія Головей — голова Комісії Виставки.

Вступайте в члени УНСоюзу.

Успіх молодого мистця

Весною кожного року Товариство Американських Акварелістів (Американ Ватерколор Сосаєті), одна з найчисленніших елітарних американських мистецьких організацій влаштує в галерії Національної Академії в Нью Йорку (1085 П'ята Еваню) велику виставку акварелі. Цього року виставка це 92-га з черги. На ній глядач може познайомитися з найновішими творами передових американських акварелістів, починаючи від романтичного реалізму, а кінчаючи на абстрактному і безпредметному малюванні. Про мистецький рівень виставок Т-ва Американських Акварелістів свідчить факт, що наприклад цього року на 1,300 поставлених перед виставковим журі експонатів до вистави допущено лише 300, з того 23 експонати англійських мистців. Не дивно, що мрією кожного аквареліста в Америці є мати свою картину на цій виставці. Це є рівнозначним з акредитуванням в мистецькому світі, а особливо в царині акварелі.

Такої пошести, цього року, дідався молодий український аквареліст Зіновій Онискевич, що заступлений на цій виставці картинкою "Зима". Зіновій Онискевич студіював мистецтво в американських мистецьких школах: Студент Ліг оф Нью Йорк, Нешенал Академі Скул оф Файн Арт та Пратт Інститут. В минулому Зіновій Онискевич брав участь в ряді американських мистецьких виставок, при чому на виставці акварелі в Нешенал Арт Клуб отримав "спеціальне відзначення" а на виставці в Нешенал Академі першу нагороду за рисунок. Для української публіки Зіновій Онискевич відомий з виставок Т-ва Молодих Образотворчих Мистців України, якого він був головою в 1955 році.

Участь Зіновія Онискевича у цюгоричній виставці Т-ва Американських Акварелістів є не лише великим моральним успіхом молодого мистця, що саме покінчив формальні мистецькі студії і ступає на шлях мистця - професіоналіста, але є також гордістю усієї української громади.

Виставка Т-ва Американських Акварелістів відкрита щоденно від 2 до 19 квітня ц.р. від 12 до 6 год. вечора.

Богдан Пеший

3 НОВИХ ВИДАНЬ

● Мр. Гудинський, 3 подорожів по Канаді 1948—1950. Клуб Приятелів Української Книжки, Ч. 33, Монтреал—Вінніпег—Ванкувер, ст. 128, Обкладинка Мірона Левашовського.

● Енциклопедія Українознавства. Наукове Товариство ім. Шевченка, Словникова частина, 9 Видання, "Молоде Життя", Мюнхен, 1959, ст. 641—720.

● М. Сидор - Черторийський, Бурчак, Хрущук, Нявичак, Гавчик, Казка, Говорля, Нью Йорк, (без року), ст. 15.

● Білозе Рік V, ч. 3 (47), березень 1959, Нью Йорк, 1959.

● Календар "Українського Голосу" 1959. Річник XXVII, Вінніпег, Маї, 1958, ст. 192.

● Били Гратан, Мир із Богом, Видали Мільве Товариство для поширення Євангелія в Німеччині та Українське Євангеліське Об'єднання в Північній Америці, Вінніпег, Дітроїт, 1958, ст. 234.

● Любомир Виснар, Олександр Огоблин. Віо-біографічний матеріал. Рим, 1958. Накладом "Замісок ЧСВВ", Мюнхен, друкарня "Логос", 1958, ст. 32.

ПОДЯКА

Почуваючись до обов'язку зложити якнайширшу подяку всім тим, які допомагали нам в нашому горю, що ми пройшли, втрапиши НАШОГО НАЙДОРОЖЧОГО МУЖА І НІКОЛІ НЕВІДЖАЛУВАНОГО БАТЬКА.

бл. п. Стефана БРОДИНА

Д-рові О. Баранові за правдиву лікарську оцінку; д-рові І. Кияковичу та паням Світлі, Галичани і Врублевський за допомогу нам в шпиталі й палаті.

Високочеснободим Отцям: о. Деканові В. Андрушкові і о. Мендичевському та о. Мелонареві В. Красновському, ЧНІ за Богослуження та відправлення Покійного на вічний спочинок.

Пані Жезелєвській і П-ву Голітану за похорну \$25.00 на похорон при церкві св. Духа і П-ву Врублевській, Миланській (Рочестер) та паням П. А. і С. Яришам (Рочестер) за похорну \$30.00 на зашлющення через ЗУАДК (замість квітін на могилу).

Центральному Комітетові Об'єднаних Організацій, Осередку СУА, Українському Народному Домові, П-ву Корчинецькому, Книжкам, Леху та Товаришам із шкільної лавки за німді.

Д-рам О. Саноцькому і І. Козікові та В. Костинкові за промови.

Всім тим, які жертвували Служби Божі за душу Покійного, і тим, які його відвідували в похоронних заведеннях, і тим, що прибули на Похорон.

Нехай Всевисшій Господь винагородить Вас своїми ласками, а Покійного прийме до Царства Небесного.

Дружина — АННА

Донька — ОЛЬГА

СТАРАННЯ ПІАСТОВОГО КУРІНЯ
Ім. Богдана Хмельницького в Лудлов, Масс.
— відбудеться —
в суботу, 18-го квітня 1959 р.
в год. 7:00 вечора
в українській залі — Lockland Street, LUDLOW, Mass.
"ПЕСТРИЙ ВЕЧІР"
В ПРОГРАМІ:
Народні танки, Декламация, Спів, Соля, Стені, Опісля
ЗАБАВА З ТАНЦЯМИ
при звуках ПІАСТОВОГО ОРКЕСТРИ.
Буфет в заряді Пам. — Додік на будову церкви.
Усе Громадянство Лудлова і Околиці запрошує
Піастова Куріня Управу
і Будівельний Комітет Церкви

УКРАЇНСЬКИЙ ГУРТОК
при КОЛУМБІЙСЬКОМУ УНІВЕРСИТЕТІ влаштовує
"ВЕСНЯНУ РОЗВАГУ"
З ТАНЦЯМИ
на яку запрошує Українське Громадянство.
Забава відбудеться
в СУБОТУ, 9-го ТРАВНЯ 1959 р.
в год. 8:30 вечора
в наймодернішій залі КОЛУМБІ, з видом на Гадсон Рівер
Адреса: Baker Cld — 218 вул. і Бродвей.
Паркування для авт даром.
Вступ: \$1.25 — Студенти: \$1.00

Нью Йорк! Нью Йорк!
РА В Т
УКРАЇНСЬКИХ ІНЖЕНЕРІВ
9-го травня 1959 р.
в НАРОДНОМУ ДОМІ — в НЬЮ ЙОРКУ.

ОДИНОКИЙ КОНЦЕРТ
ІІ та ЛЮБОМИРА МАЦЮК
Музичний супровід — ЛІДІЯ БУЛЬБА.
НЬЮ ЙОРК, субота, 18-го квітня 1959 р.
Зал JUNIOR HIGH SCHOOL — Ave. "B", New York
ПОЧАТОК — в год. 7:30 вечора.
Передпродаж програм: "АРКА", "ЕКО", "СУРМА", "ГОВЕРЛЯ"
в ціні — \$2.00 і \$1.50.

Увага! — УКРАЇНЦІ — Увага!
ТОРП, НІЛСВІЛ, ЛЮБЛІН, стейту Вискансин
ВЕЛИКЕ ВІЧЕ
в неділю, дня 26-го квітня 1959 р.
в год. 3:00 по полудні
— влаштовує —
спільно Відділ Українського Народного Союзу
число 174 і 376.
Буде висвітлення ФІЛЬМ КОНВЕНЦІ — цього великого українського парламенту та СОЮЗІВКИ — цього клатника України в Америці.
Місце:
НАРОДНИЙ ДІМ — біля церкви — ТОРП, Вис.
Участь у Вічу вільноту:
Інж. СТЕПАН КУРОПАСЬ — гол. контролер УНС,
ПЕТРО ПУШІЛО — гол. контролер УНС.
Голова Капеларія УНС

Увага! — УКРАЇНЦІ — Увага!
ТОРП, НІЛСВІЛ, ЛЮБЛІН, стейту Вискансин
ВЕЛИКЕ ВІЧЕ
в неділю, дня 26-го квітня 1959 р.
в год. 3:00 по полудні
— влаштовує —
спільно Відділ Українського Народного Союзу
число 174 і 376.
Буде висвітлення ФІЛЬМ КОНВЕНЦІ — цього великого українського парламенту та СОЮЗІВКИ — цього клатника України в Америці.
Місце:
НАРОДНИЙ ДІМ — біля церкви — ТОРП, Вис.
Участь у Вічу вільноту:
Інж. СТЕПАН КУРОПАСЬ — гол. контролер УНС,
ПЕТРО ПУШІЛО — гол. контролер УНС.
Голова Капеларія УНС

ДОКІЯ ГУМЕННА МАНА
Ціна копії з книги під
совєтської інтелігенції!
ЦІНА \$1.50
Замовляти в книгарні
"Свобода" на адресу:
"СВОБОДА"
P. O. BOX 346,
JERSEY CITY 3, N. J.

Мирослав
СКАЛА — СТАРИЦЬКИЙ
— СПІВАЄ —
в неділю, 19-го квітня 1959 р.
в НЬЮАРКУ — в год. 8:00 веч.
Зал GRIFFITH AUDITORIUM
605 Broad Street — Newark, N. J.
При фортепіані — РОМАН САВИЦЬКИЙ

4711
Tosca
EAU DE COLOGNE
надає двайливій жінці
акцент
слогатного світу!
Імпортовані з Кельну над Реном, батьківщини світ. слави "4711"

ДЛЯ ВАШОЇ ВИГОДИ ВСЕБІЧНА
ФІНАНСОВА ОБСЛУГА:
● Забезпечені шадичі
конті до \$10,000;
● Позички на купівлю домі
● Грошові перекази
(Money orders)
● Різноманітні обслуговування
● Особливі прийоми поштою
● Безплатне паркування
Урядові години
від понеділка до четверга вкл.: від 9:00 рано — 4:00 п. п.
в п'ятницю: від 9:00 рано — 8:00 вечора.

TRIDENT SAVINGS
and Loan Association
760 CLINTON AVENUE, NEWARK 8, N. J.
(Tel.: ES 1-1120)

Куровицький і Багінський
Мають вже таку натуру,
Що де можуть, підпирють
і мистецтво, і культуру.
І не можна дивуватись
Іх мистецькій умодобі:
Бо професія м'ясарька
С мистецтвом само є собі!
І ВИ ПРИЗНАЄТЕ НАМ РАЦІО, ЯК ТІЛЬКИ
РАЗ СКОПИТУЄТЕ
ІХ СМАЧНІ М'ЯСНІ ВИРОБИ
які щодня дістанете
У ДВОХ КРАМНИЦЯХ
К. & В.
Meat Market, Inc.
New York, N. Y.
166 AVE. "B"
Between 10th & 11th Sts.
Tel.: CAnal 8-5590
128 FIRST AVE.
Between 7th & 8th Sts.
Tel.: GRamercy 7-0344

